Vuonna 2027 toimitettavien eduskuntavaalien yleiset ennakkoäänestyspaikat

Keskusvaalilautakunta 10.11.2026 § 13

Valmistelija Hallintosihteeri Leena Räsänen

Vuonna 2027 toimitetaan eduskuntavaalit, joiden vaalipäivä on sunnuntai 18.4.2027, ja ennakkoäänestyksen ajanjakso kotimaassa 7. – 13.4.2027.

Perustuslain 14 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Tämän nojalla kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakkoäänestyksessä että vaalipäivänä. Oikeusministeriö pitää ennakkoäänestyspaikkojen ja vaalipäivän äänestyspaikkojen riittävää lukumäärää yhtenä keskeisenä tekijänä hyvän äänestysaktiivisuuden saavuttamiselle vaaleissa.

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista ja että järjestelyt myös näyttävät äänestäjien silmissä siltä. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan vaalivirkailijoiden turvallisuudesta. Äänestyspaikkojen valinnassa tulee ottaa huomioon myös varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Ennakkoäänestyspaikkoja tulisi perustaa riittävä määrä ja eri puolille kuntaa/kaupunkia, jotta äänestäjät jakaantuisivat mahdollisimman tasaisesti eri paikkojen kesken, jolloin suuria ruuhkia ei syntyisi. Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakkoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien

muutoinkin tiedetään liikkuvan. Kuitenkin myös taajamien ulkopuolella asuville on järjestettävä asianmukaiset ennakkoäänestysmahdollisuudet. Ennakkoäänestyspaikan on oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät tulevat sinne mieluusti. Yleistä ennakkoäänestyspaikkaa ei saa sijoittaa sellaiseen paikkaan, johon kaikilla äänioikeutetuilla ei ole pääsyä.

Liikuntavammaisten ja muiden liikkumisesteisten henkilöiden ennakkoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan vammaisten käyttämille kulkuvälineille on pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakkoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella. Äänestyspaikalla mahdollisesti olevat kynnykset ja portaat on varustettava esimerkiksi sellaisella luiskalla, että rollaattoria tai sähkökäyttöistä pyörätuolia käyttävä henkilö pääsee esteettä äänestystilaan. Pyörätuolia käyttäviä henkilöitä varten tulisi myös olla äänestyskoppi, johon pyörätuoli mahtuu tai irrallinen kirjoitusalusta varustettuna suojuksella, jonka turvin äänestäjä voi muiden näkemättä täyttää äänestyslippunsa. Aiemmissa vaaleissa esteettömyydessä mahdollisesti havaitut puutteet tulee korjata.

Ennakkoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovittava tarkoitukseensa myös järjestyksenpidon kannalta. Vaalilain 56 §:n 1 momentissa on säädetty järjestyksestä ennakkoäänestyspaikassa ja siihen liittyen niin sanotusta vaalimainontakiellosta. Käytännön syistä vaalimainontakiellon ulottuvuus voi joissakin ennakkoäänestyspaikoissa olla alueellisesti rajatumpi kuin yleensä vaalipäivänä äänestysalueen äänestyspaikassa. Mikäli ennakkoäänestyspaikka perustetaan esimerkiksi kauppakeskukseen, kunnan keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa etukäteen oltava yhteydessä kauppakeskuksen johtoon ja varmistauduttava siitä, että ennakkoäänestys otetaan asianmukaisesti huomioon kauppakeskuksen muussa toiminnassa. Tällöin yhtenä vaalimainontakiellon ulottuvuutta koskevana vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sitä, että vaalikampanjointi ja vaalimainonta eivät saa näkyä tai kuulua ennakkoäänestyspaikkaan eikä sen sisäänkäyntiin.

Ennakkoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (vaalilain 56 § 2 mom.). Tärkeä näkökulma on myös turvallisuus: äänestäjän tulee olla turvallista äänestää ja vaalitoimitsijoiden tulee olla turvallista hoitaa tehtäviään.

Ennakkoäänestystilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä pisteitä, joissa tarkastetaan äänestäjän henkilöllisyys, annetaan äänestyslippu ja otetaan äänestys vastaan. Tilan tulee olla siten mitoitettu ja järjestetty,

että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän. Usein ruuhkat syntyvät siitä, että ennakkoäänestyspaikka on sijoitettu sellaiseen tilaan, johon mahtuu liian vähän äänestyskoppeja ja äänestyksen vastaanottopisteitä ja/tai siitä, että ennakkoäänestyspaikassa on muista syistä liian vähän vaalitoimitsijoita nimenomaan äänestyksen vastaanottopisteissä. Ennakkoäänestyksessä aikaa ei yleensä vie äänestäjän käynti äänestyskopissa, vaan sen jälkeinen asiointi vaalitoimitsijan kanssa. Kuntien tuleekin huolehtia siitä, että vastaanottopisteitä on riittävästi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ennakkoäänestyspaikassa tulee olla riittävästi henkilöstöä ja että ennakkoäänestyspaikka sijoitetaan riittävän suureen tilaan, jotta äänestystoimitus sujuu äänestäjän kannalta mahdollisimman joutuisasti ja vaivattomasti.

Ennakkoäänestyspaikka on sijoitettava rakennuksessa niin, että rakennuksen poistumistiet pidetään esteettöminä. Poistumisteiden opasteita ei saa peittää. Järjestelyjen asianmukaisuus on syytä tarvittaessa etukäteen varmistaa alueelliselta pelastusviranomaiselta.

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy voi olla lähinnä vain kunnan jonkin alueen tai taajaman vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi sellainen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna jokaisena ajanjakson päivänä. Tällaisen ennakkoäänestyspaikan lisäksi on mahdollista perustaa kunnan eri alueille ennakkoäänestyspaikkoja, jotka ovat auki vähemmän kuin seitsemän päivää. Viimeisimmissä vaaleissa on monissa maaseutukunnissa pyritty turvaamaan äänestysmahdollisuuksia perustamalla ennakkoäänestyspaikkoja, jotka ovat avoinna lyhyehkön ajan liikkuvan äänestyspaikan tavoin.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9 eikä kello 18 jälkeen. Hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakkoäänestyksen ajanjakson kahtena viimeisenä päivänä yleinen ennakkoäänestyspaikka pidetään avoinna kello 20 saakka.

Ennakkoäänestyspaikkojen aukiolopäivät ja –kellonajat olisi hyvä pitää mahdollisimman laajoina. Tällä edesautetaan sitä, että äänestäjät voivat käydä äänestämässä eri aikoina, jolloin ruuhkia syntyy vähän.

Ennakkoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkojen lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen ilman erityistä syytä saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa. Jos muutoksia kuitenkin tehdään, niistä on riittävästi ja tehokkaasti tiedotettava.

Ennakkoäänestyspaikat ja tilastoa alue- ja kuntavaalit 2025:

Paikka	Äänestyspäivien määrä	Avoinna tuntia/päivä	Äänestäjien määrä /päivä	Äänestäjiä yht.
Prisma	7	6 - 11	274 - 731	3825
Citymarket	7	6 - 11	285 - 827	4189
Praati	7	6 - 11	112 - 326	1597
S-Market Pattijoki	7	6 - 11	123 - 507	1908
Alpua	1	6	271	271
Vihanti	3	6 - 7	115 - 207	473

Kunnan on tehokkaasti tiedotettava kunnan alueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista. Käytännössä asian voi hoitaa kuulutuksin, julkaisemalla tiedot kunnan kotisivuilla, kunnan käyttämillä sosiaalisen median alustoilla, julisteilla kadunvarsimainostelineissä, sanomalehti-ilmoittelulla, sanomalehtijutuilla, koteihin jaettavilla tiedotteilla jne. Paikallisille tiedotusvälineille tulisi lähettää luettelo ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista.

Edellisten vaalien tapaan äänioikeutetuille lähetettäviin äänioikeusilmoituksiin (ilmoituskortti) liitetään äänestyspaikkarekisteristä koottava luettelo hänen oman lähialueensa yleisistä ennakkoäänestyspaikoista.

Opastus ennakkoäänestyspaikalle tulee järjestää selkeästi ja näkyvästi esimerkiksi kadunvarsitauluin ja viitoituksin, ja siten, että äänestäjä löytää myös itse rakennuksesta oikean sisäänkäynnin ja ennakkoäänestystilan.

Esittelijä

Hallintosihteeri

Päätösesitys

Päätösesitys annetaan kokouksessa.

Päätös

Keskustelun kuluessa hallintosihteeri teki seuraavanlaisen päätösesityksen:

keskusvaalilautakunta esittää kaupunginhallitukselle: päätetään, että kaupunki hoitaa osin oman ja osin ostetun henkilökunnan toimesta

vuoden 2027 eduskuntavaalien ennakkoäänestyksen ja nimeää kiinteiksi, koko ennakkoäänestysajan auki oleviksi ennakkoäänestyspaikoiksi seuraavat paikat:

- Raahen Prisma, Mettalanväylä 1, Raahe
- Raahen K-Citymarket, Ollinkalliontie 2, Raahe
- Kauppaporvari, Kirkkokatu 28, Raahe
- S-Market Pattijoki, Sotaplassintie 2, Pattijoki

vahvistetaan vuoden 2027 eduskuntavaalien kiinteiden, koko ennakkoäänestysajan avoinna olevien ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajat seuraaviksi:

- 7. – 9.4.2027 klo 9.00 - 20.00
- 10. – 11.4.2027 klo 10.00 - 16.00
- 12. – 13.4.2027 klo 9.00 - 20.00

päätetään, että perustetaan lyhyen aukioloajan yleiset ennakkoäänestyspaikat Alpuaan, ja Vihantiin.

vahvistetaan lyhyen aukioloajan yleiset ennakkoäänestyspaikat ja niiden aukioloajat seuraaviksi:

- Alpua: Alpuan Nuorisoseurantalo, Alpuantie 38

12.4.2027 klo 12.00 - 18.00

- Vihanti: Sale Vihanti, Asematie 6

8.4. – 9.4.2027 klo 10.00 - 18.00

10.4.2027 klo 10.00 – 15.00

Keskusvaalilautakunta hyväksyi kokouksessa tehdyn päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 17.11.2026 § 303

672/00.00.00/2026

Valmistelija Hallintosihteeri Leena Räsänen

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Päätetään, että kaupunki hoitaa osin oman ja osin ostetun henkilökunnan toimesta vuoden 2027 eduskuntavaalien ennakkoäänestyksen ja nimeää kiinteiksi, koko ennakkoäänestysajan auki oleviksi ennakkoäänestyspaikoiksi seuraavat paikat:

- Raahen Prisma, Mettalanväylä 1, Raahe

- Raahen K-Citymarket, Ollinkalliontie 2, Raahe
- Kauppaporvari, Kirkkokatu 28, Raahe
- S-Market Pattijoki, Sotaplassintie 2, Pattijoki

Vahvistetaan vuoden 2027 eduskuntavaalien kiinteiden, koko ennakkoäänestysajan avoinna olevien ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajat seuraaviksi:

- 7. – 9.4.2027 klo 9.00 - 20.00
- 10. – 11.4.2027 klo 10.00 - 16.00
- 12. – 13.4.2027 klo 9.00 - 20.00

Päätetään, että perustetaan lyhyen aukioloajan yleiset ennakkoäänestyspaikat Alpuaan, ja Vihantiin.

Vahvistetaan lyhyen aukioloajan yleiset ennakkoäänestyspaikat ja niiden aukioloajat seuraaviksi:

- Alpua: Alpuan Nuorisoseurantalo, Alpuantie 38

12.4.2027 klo 12.00 - 18.00

- Vihanti: Sale Vihanti, Asematie 6

8.4. – 9.4.2027 klo 10.00 - 18.00

10.4.2027 klo 10.00 – 15.00

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hallintosihteeri Leena Räsänen esitteli asiaa kokouksessa.